

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

Lietuvos Respublikos
vidaus reikalų ministerijai
Šventaragio g. 2, 01510 Vilnius

VALSTYBINIO AUDITO IŠVADA

2014 m. liepos 15 d. Nr. 9-38

Vilnius

Mes atlikome Vidaus reikalų ministerijos 2013 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio, sudaryto konsoliduojant Vidaus reikalų ministerijos, 45 jai pavaldžių biudžetinių įstaigų, vidaus reikalų ministro valdymo srities asignavimų valdytojų: Kūno kultūros ir sporto departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Valstybės tarnybos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos finansines ataskaitas, taip pat biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio, sudaryto Vidaus reikalų ministerijos ir 45 jai pavaldžių biudžetinių įstaigų biudžeto vykdymo ataskaitų pagrindu, bei valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams Vidaus reikalų ministerijoje ir jai pavaldžiose įstaigose per 2013 metus auditą.

Vadovybės atsakomybė

Vidaus reikalų ministras arba jo įgaliotas administracijos vadovas yra atsakingas už konsoliduotųjų (III lygio) finansinių ataskaitų rinkinio parengimą ir teisingą pateikimą pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus, biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio parengimą ir teisingą pateikimą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą, Vidaus reikalų ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams bei efektyvią vidaus kontrolę.

Auditoriaus atsakomybė

Mūsų pareiga, remiantis atliktu auditu, pareikšti nuomonę dėl Vidaus reikalų ministerijos konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio, Vidaus reikalų ministerijos biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio bei dėl valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams Vidaus reikalų ministerijoje ir jai pavaldžiose įstaigose.

Auditą atlikome pagal Valstybinio audito reikalavimus, Tarptautinius audito standartus ir Tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus, kuriuose nurodyta auditą planuoti ir

atlikti taip, kad būtų gautas pakankamas užtikrinimas dėl konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių tinkamo ir teisingo pateikimo bei dėl valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams. Audito metu surinkome įrodymus, kuriais pagrindėme Vidaus reikalų ministerijos apskaitos sistemos, konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių parengimo ir pateikimo bei valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams vertinimus. Manome, kad surinkti audito įrodymai suteikia pakankamą pagrindą pareikšti auditoriaus nuomonę.

Besąlyginė nuomonė dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio

Mūsų nuomone, Vidaus reikalų ministerijos 2013 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys rodo tikrą ir teisingą Vidaus reikalų ministerijos konsoliduojamų subjektų grupės 2013 m. gruodžio 31 d. finansinę būklę, 2013 metų veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus.

Besąlyginė nuomonė dėl konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio

Mūsų nuomone, Vidaus reikalų ministerijos 2013 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengtas ir pateiktas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą.

Sąlyginės nuomonės dėl valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams pagrindas

Vidaus reikalų sistemoje nustatyti sisteminiai turto perdavimą ir nuomą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimai:

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas, 11 541,5 tūkst. Lt vertės gyventojų perspėjimo sistemos techninę ir programinę įrangą perduodamas įdiegusiam tiekėjui ir viešojo judriojo telefono ryšio operatoriams Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme nenustatytais būdais, neužtikrino, kad turtas būtų valdomas įstatymo 8¹ straipsnio 4 dalyje nustatyto viešosios teisės principu, kad sandoriai dėl valstybės ir savivaldybių turto turi būti sudaromi teisės aktų, reglamentuojančių disponavimą valstybės ir (ar) savivaldybių turtu, nustatytais atvejais ir būdais (žr. ataskaitos 2.1.2 skirsnį).

Ugniagesių gelbėtojų mokykla ir Klaipėdos apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba, Vilniaus rinktinė ir Pasieniečių mokykla nesilaikė Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 13 straipsnio, nes suteikė teisę naudotis patikėjimo teise valdomu, naudojamu ir disponuojamu turtu subjektui, kuriam jis negalėjo būti perduotas naudoti neatlygintinai, ir neužtikrino įstatymo 8¹ straipsnio 4 punkte nustatyto viešosios teisės principo laikymosi, kad sandoriai dėl valstybės turto turi būti sudaromi tik teisės aktų, reglamentuojančių disponavimą valstybės turtu, nustatytais atvejais ir būdais (žr. ataskaitos 2.2.1 skirsnį).

Ugniagesių gelbėtojų mokykla, apmokėjusi privačios įmonės patirtas komunalines išlaidas iš valstybės biudžeto asignavimų, neužtikrino racionalaus ir taupaus lėšų naudojimo, kaip nustato Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 9 straipsnio 2 dalies 6 punktas (žr. ataskaitos 2.2.1 skirsnį).

Marijampolės apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba be viešojo konkurso išnuomojo patikėjimo teise valdomą turtą, todėl nesilaikė Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 14 punkto (žr. ataskaitos 2.2.1 skirsnį).

Vadovybės apsaugos departamentas, Utenos ir Klaipėdos apskričių priešgaisrinės gelbėjimo valdybos, Pagėgių rinktinė, Pakrančių apsaugos rinktinė laiku neperskaičiavo nuomos mokesčio už tarnybinių gyvenamųjų patalpų nuomą pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-04-25 nutarimu Nr. 472 (2011-08-17 nutarimo Nr. 906 redakcija) patvirtintame Valstybės ir savivaldybių gyvenamųjų patalpų nuomos mokesčio apskaičiavimo tvarkos apraše nustatytą apskaičiavimo tvarką ir dėl to negavo 23,6 tūkst. Lt pajamų, kurias galėjo panaudoti programų vykdymo tikslams įgyvendinti (žr. ataskaitos 2.2.2 skirsnį).

Vidaus reikalų sistemoje nustatyti viešuosius pirkimus reglamentuojančių teisės aktų pažeidimai:

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas patvirtino pirkimo sąlygas, kurios buvo pritaikytos vieninteliame tiekėjui, ir taip nesuteikė galimybės tiekėjams konkuruoti tarpusavyje. Departamentas nesilaikė Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 32 straipsnio 2 dalies reikalavimų, nes dirbtinai ribojo konkurenciją ir tokiu būdu neužtikrino įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje nustatytų lygiateisiškumo, nediskriminavimo ir skaidrumo principų laikymosi (žr. ataskaitos 2.1.1 skirsnį).

VĮ „Infostruktūra“ pagal saugaus duomenų perdavimo tinklo paslaugų sutartis teikdama bendrojo naudojimo tinklo paslaugas, sudarė sąlygas vidaus reikalų sistemos įstaigoms pirkti bendrojo naudojimo tinklo paslaugas be viešųjų pirkimų procedūrų, nustatytų Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme (žr. ataskaitos 2.3.1 skirsnį).

Ugniagesių gelbėtojų mokykla be viešojo pirkimo procedūrų pirkė 511,3 tūkst. Lt sutartyje nenumatytų papildomų darbų (žr. ataskaitos 2.3.2 skirsnį).

Vadovybės apsaugos departamentas, Pakrančių apsaugos rinktinė ir Ugniagesių gelbėtojų mokykla, sudarydami viešųjų pirkimų sutartis, pakeitė laimėjusio tiekėjo derybų protokole ar po derybų pateiktame galutiniame pasiūlyme užfiksuotą galutinę derybų kainą ir pirkimo dokumentuose bei pasiūlyme nustatytas pirkimo sąlygas. Taigi įstaigos, pakeitusios pirkimo sąlygas, nesivadovavo Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 18 straipsnio 3 dalimi ir įstaigų patvirtintų Supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklėmis (žr. ataskaitos 2.3.2 skirsnį).

Vadovybės apsaugos departamentas patvirtino techninę specifikaciją, kurios reikalavimus atitiko tik vienintelio gamintojo prekė, taip pat patvirtino pirkimo sąlygų reikalavimą pateikti gamintojo atstovavimo dokumentą. Tai sudarė sąlygas pirkime dalyvauti vieninteliame tiekėjui. Tokie departamento nustatyti pirkimo sąlygų reikalavimai neužtikrino Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 25 straipsnio 2 dalies reikalavimų laikymosi, nes perkančiosios organizacijos patvirtinta techninė specifikacija neužtikrino konkurencijos ir diskriminavo kitus tiekėjus (žr. ataskaitos 2.3.2 skirsnį).

Ugniagesių gelbėtojų mokykla ir Klaipėdos apskrities priešgaisrinė valdyba, vykdydamos viešuosius pirkimus, pirkimo sąlygose nustatė pirkimo objektui neproporcingus reikalavimus, kurie neužtikrino Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 32 straipsnio 2 dalies reikalavimų laikymosi, nes perkančiųjų organizacijų nustatyti dalyvių kvalifikacijos reikalavimai dirbtinai ribojo konkurenciją (žr. ataskaitos 2.3.2 skirsnį).

Vadovybės apsaugos departamento ir Ugniagesių gelbėtojų mokyklos pirkimo komisijos, vertindamos tiekėjų pasiūlymus, neprašė patikslinti ar paaiškinti pateiktus neišsamius duomenis

apie kvalifikaciją, o pripažino, kad kvalifikacija atitinka pirkimo dokumentuose keliamus reikalavimus. Tiekėjui pateikus pasiūlymą, neatitinkantį pirkimo sąlygų reikalavimų, prašė pakeisti pasiūlymo esmę: padaryti pakeitimus, dėl kurių pirkimo sąlygų reikalavimų neatitinkantis pasiūlymas tapo atitinkantis pirkimo sąlygas. Tokiu būdu sudariusios sąlygas pirkimus laimėti konkreitiems tiekėjams, įstaigos nesilaikė Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 32 straipsnio 5 dalies, 39 straipsnio 1 dalies ir įstaigų patvirtintų Supaprastintų pirkimų taisyklių reikalavimų (žr. ataskaitos 2.3.2 skirsnį).

Ugniagesių gelbėtojų mokykla neteisingai taikė Lietuvos Respublikos Viešųjų pirkimų įstatymo 9 straipsnyje reglamentuotas numatomo pirkimo vertės skaičiavimo taisykles ir pirkimo pradžioje nenustatė, ar neteisingai nustatė numatomą pirkimo vertę, dėl to pasirinko netinkamą pirkimo būdą (žr. ataskaitos 2.3.2 skirsnį).

Lietuvos Respublikos ginklų fondas, vykdydamas pirkimus pagal Lietuvos Respublikos ginklų fondo direktoriaus 2011-10-06 įsakymu Nr. 1A-81 patvirtintas Mažos vertės, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, vykdymo taisykles, atliko ne visas pirkimo taisyklėse nustatytas pirkimo procedūras, todėl neužtikrino, kad ginkluotė būtų perkama laikantis teisės aktų, reglamentuojančių viešuosius pirkimus, kaip nustato Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 9 straipsnio 2 dalies 2 punktas (žr. ataskaitos 2.3.3 skirsnį).

Vidaus reikalų ministerijai pavaldžioje įstaigoje nustatyti priemokas reglamentuojančių teisės aktų pažeidimai:

Viešojo saugumo tarnyba neteisingai taikydamą Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto 38 straipsnio 1 dalies 3 punktą ir Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 26 straipsnio 2 ir 3 dalis darbuotojams skyrė ir išmokėjo apie 1,8 tūkst. Lt didesnes priemokas, negu priklausė, priemokas mokėjo ilgiau negu vienerius metus nuo jų paskyrimo (žr. ataskaitos 2.4 poskyrį).

Sąlyginė nuomonė dėl valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams

Mūsų nuomone, išskyrus poveikį, kurį turi sąlyginės nuomonės pagrindą sudarantys dalykai, Vidaus reikalų ministerija ir jai pavaldžios įstaigos visais reikšmingais atžvilgiais 2013 metais valstybės lėšas ir turtą valdė, naudojo, disponavo jais teisėtai ir naudojo įstatymų nustatytiems tikslams.

Valstybinio audito išvadą pateikiame kartu su valstybinio audito ataskaita ir pridėdame audituotų Vidaus reikalų ministerijos konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio ir Vidaus reikalų ministerijos biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio kopijas.

4-ojo audito departamento direktorius

Rimvidas Aleliūnas

4-ojo audito departamento vyriausioji valstybinė auditorė

Rasa Kislovskienė